Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний №_____

Кваліфікаційна робота

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА І МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

МАРГІТИЧ НАТАЛІЯ МИХАЙЛІВНА

Студент(ка) ІІ-го курсу

Освітня програма Міжнародний облік і оподаткування

Ступінь вищої освіти: магістр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № "___"_____ 202__ року

Науковий керівник: **Ганусич Вероніка Олександрівна, к.е.н, доц., доцент кафедри „Обліку і аудиту”**

Завідувач кафедрою_____:**Бачо Роберт Йосипович** , **доктор економічних наук, професор**

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2024 року

Протокол № _____ / 2024

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА І МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Ступінь вищої освіти: магістр

Виконала: студент(ка) ІІ-го курсу

Маргітич Наталія Михайлівна

Освітня программа: Міжнародний облік і оподаткування

Науковий керівник: Ганусич Вероніка Олександрівна

к.е.н, доц., доцент кафедри „Обліку і аудиту”

Рецензент: Шебештєн Едіна

Головний бухгалтер ТОВ «Голден Нектар Україна

Берегове
2024

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Számvitel és AuditálásTanszék

A GAZDASÁGI SZERVEZET SAJÁT TŐKÉJÉNEK SZÁMVITEL SZERVEZÉSE ÉS MÓDSZERTANA: HAZAI GYAKORLAT ÉS NEMZETKÖZI TAPASZTALAT

Szakdolgozat

Képzési szint: mesterképzés

Készítette: Margitics Natália

II. évfolyamos hallgató

Képzési program:

Nemzetközi számvitel és adóügy

Témavezető: dr. Hanuszics Veronika

Számvitel és auditálás tanszék docense

Recenzens: Sebestyén Edina

Főkönyvelő „Golden Nectar Ukraine” Kft

Beregszász – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ **8**

ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ **10**

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ **12**

1.1. Економічний та юридичний зміст власного капіталу в господарській діяльності підприємства. Класифікація елементів власного капіталу 12

1.2. Економіко-правовий аналіз чинної нормативної бази обліку власного капіталу 25

Висновки до розділу 1 30

РОЗДІЛ ІІ. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ **31**

2.1. Організаційні підходи до обліку операцій з власним капіталом на підприємстві 31

2.2. Методичні підходи обліку елементів власного капіталу 47

2.3. Організація та методика обліку власного капіталу на ТОВ «Голден Нектар Україна» 52

Висновки до розділу ІІ 67

РОЗДІЛ ІІІ. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ : МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД **69**

3.1.Бухгалтерський облік власного капіталу на підприємствах Угорщини 69

3.2.Вдосконалення організації та методика обліку власного капіталу на основі зарубіжного досвіду 82

Висновки до розділу III 92
ВИСНОВКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ 93
ВИСНОВКИ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ 96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 99
ДОДАТКИ 101
АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ 102
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ 103
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ 104

VÁZLAT

BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN **8**

BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN **10**

I. FEJEZET. A GAZDASÁGI SZERVEZET SAJÁT TŐKÉJE SZÁMVITELÉNEK ELMÉLETI ALAPJAI **12**

1.1. A saját tőke gazdasági és jogi tartalma a vállalkozás gazdasági tevékenységében. A saját tőke elemeinek osztályozása. 12

1.2. A saját tőke számvitele jelenlegi normativ szabályozásának gazdasági és jogi elemzése 25

I. Fejezet következtetése 30

II FEJEZET. SZERVEZETI ÉS MÓDSZERTANI MEGKÖZELÍTÉSEK A SAJÁT TŐKE KIALAKULÁSÁNAK ÉS FELHASZNÁLÁSÁNAK SZÁMVITELÉHEZ **31**

2.1. A saját tőkével végzett műveletek számvitelének szervezeti megközelítései a vállalkozásnál 31

2.2. Módszertani megközelítések a saját tőke elemeinek számviteléhez 47

2.3. A saját tőke számvitelének szervezése és módszertana a „Golden Nectar Ukraine" KFT-én 52

II. Fejezet következtetése 67

III. FEJEZET. A SAJÁT TŐKE SZÁMVITELÉNEK SZERVEZETI ÉS MÓDSZERTANI MEGKÖZELÍTÉSÉNEK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI A VÁLLALKOZÁSNÁL: NEMZETKÖZI TAPASZTALATOK **69**

3.1.A Magyarországi vállalkozások saját tőke számvitele 69

3.2 A saját tőke szervezeti és módszertani fejlesztése külföldi tapasztalatok alapján 82

III. Fejezet következtetése 92

KÖVETKEZTETÉSEK UKRÁN NYELVEN **93**

KÖVETKEZTETÉSEK MAGYAR NYELVEN **96**
FELHASZNÁLT IRODALOM **99**
MELLÉKLET **100**
ABSZTRAKT UKRÁN NYELVEN **102**
ABSZTRAKT MAGYAR NYELVEN **103**
ABSZTRAKT ANGOL NYELVEN **104**

Вступ

Власний капітал є основним початковим та умовно безстроковим джерелом фінансування господарської діяльності підприємства, а також джерелом погашення можливих збитків в подальшій діяльності підприємства. Він є одним з найвагоміших показників, що використовується при оцінці фінансового стану підприємства, оскільки показує, з одного боку, ступінь фінансової самостійності підприємства (його залежності від зовнішніх джерел фінансування), а з іншого - ступінь кредитоспроможності підприємства (забезпеченості вимог кредиторів фактично наявним у підприємства капіталом засновників). Основою створеного товариства є статутний капітал – первинне джерело формування майна підприємства.

Власний капітал підприємства є головним вимірником його ринкової вартості. Поряд з цим, обсяг використовуваного власного капіталу на підприємстві характеризує одночасно і потенціал залучення ним позикових фінансових засобів, що забезпечують одержання додаткового прибутку.

Метою написання кваліфікаційної роботи є дослідження та розкриття теоретичних і практичних підходів до організації та методики обліку власного капіталу в Україні та за кордоном за матеріалами ТОВ «Голден Нектар Україна».

Для досягнення мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити економіко-правовий зміст власного капіталу в господарській діяльності підприємств;
- розкрити нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу;
- дослідити організаційний підхід до обліку операцій з власним капіталом на підприємстві;
- визначити методичні підходи до обліку елементів власного капіталу;
- дослідити облік власного капіталу угорських підприємств;
- розглянути вдосконалення організації та методика обліку власного капіталу на основі зарубіжного досвіду.

Предметом дослідження є організаційні та практичні аспекти формування та використання власного капіталу.

Об’єктом мого дослідження є статутний капітал, а також порядок його формування та використання в бухгалтерському обліку компанії ТОВ «Голден Нектар Україна», яка розташована в Україні, а саме на Закарпатті, в громаді Берегово. А також ознайомлення з організаційно-виробничою структурою ТОВ «Голден Нектар Україна», обліком власного капіталу, класифікацією елементів власного капіталу, організаційним підходом до обліку операцій, що здійснюються з власним капіталом, характеристиками виробничого процесу, функції економічних відділів і посадові обов'язки керівників, організацією документообігу, формами статистичної звітності, порядком розрахунку економічних показників; аналізом статистичної інформації.

Емпірична база дослідження: законодавчі та нормативні документи України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу капіталу, навчальні посібники, фахові журнали, дані Держстату України, Міністерство фінансів України та джерела світової мережі Інтернет.

Науковою новизною є рекомендації щодо вдосконалення процесів формування та використання власного капіталу ТОВ «Голден Нектар Україна». Оскільки я не отримала при здійсненні практичної частини дослідження Облікову політику компанії, у кваліфікаційній роботі розроблено та запропоновано Облікову політику, яка сприятиме покращенно організації облікових та контрольних процесів на підприємстві.

Структура та обсяг дипломної роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків. Її основний зміст розміщено на 204 сторінках друкованого тексту, містить 16 таблиць, 4 рисунки, 12 додатків, мною використано 34 літературних джерела.

BEVEZETÉS

A saját tőke a vállalat üzleti tevékenységeinek fő kezdeti és feltételesen állandó finanszírozási forrása, valamint a vállalat jövőbeli tevékenységei során esetlegesen felmerülő veszteségek törlesztésének forrása. Ez az egyik legfontosabb mutató, amelyet a vállalat pénzügyi helyzetének értékeléséhez használnak, mivel egyrészt a vállalat pénzügyi függetlenségének mértékét mutatja (a vállalat külső finanszírozási forrásoktól való függőségét), másrészt a vállalat hitelképességének mértékét (azt, hogy a hitelezők követeléseit milyen mértékben biztosítja az alapítók tényleges tőkéje).

A vállalkozás alapja az alapítótőke, amely a vállalkozás vagyonának elsődleges forrása. Ugyanakkor a vállalkozás által felhasznált saját tőke nagysága jellemzi a vállalkozás azon lehetőségét is, hogy további nyereséget biztosító hitelforrásokat vonzzon be.

A szakdolgozat megírásának célja a saját tőke számvitele szervezésének és módszertanának elméleti és gyakorlati megközelítései tanulmányozása és bemutása Ukrajnában és külföldön a „Golden Nectar Ukraine” Kft-nek alapján.

A célom elérese érdekében a következő feladatokat kell megoldanom:

- feltárni a saját tőke gazdasági és jogi tartalmát a vállalkozások gazdasági tevékenységében;
- bemutatni a saját tőke számvitele jelenlegi normativ szabályozását;
- megvizsgálni a saját tőkével végzett műveleteket elszámolásának szervezeti megközelítését a vállalkozásnál;
- azonosítani a módszertani megközelítéseit a saját tőke elemeinek elszámolásában;
- feltárni a Magyarországi vállalkozások saját tőke számvitelét;
- megvizsgálni a saját tőke szervezeti és módszertani fejlesztését külföldi tapasztalatok alapján.

A kutatásom tárgya a saját tőke képzése és felhasználása számvitelének elmélete, módszertani, szervezési és gyakorlati szempontjainak összessége.

A kutatásom objektuma a saját tőke, valamint az annak kialakítására és felhasználására vonatkozó számviteli eljárás a „Golden Nectar Ukraine” Kft-nek, amely Ukrajnában, azon belül Kárpátalján, Beregszászi közösségben található.

Valamint a „Golden Nectar Ukraine” Kft. szervezeti és termelési struktúráinak megismerése, a saját tőke számvitele, saját tőke elemeinek osztályozása, a saját tőkével végzett műveletek elszámolásának szervezeti megközelítése, a termelési folyamat jellemzői, a gazdasági osztályok funkciói és a vezetők munkaköri feladatai, a dokumentumáramlás megszervezése, a statisztikai jelentéskészítés formái, a gazdasági mutatók számítási eljárásai; a gyakorlati programnak megfelelő statisztikai információk elemzése, a vállalkozásgazdaságtan területére vonatkozó konkrét kérdések megoldásához szükséges készségek elsajátítása.

A kutatás empirikus alapja: Ukrajna jogszabályi és szabályozási dokumentumai, Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok, hazai és külföldi tudósok munkái a tőke elszámolásával, könyvvizsgálatával és elemzésével kapcsolatban, képzési kézikönyvek, szakfolyóiratok, Ukrajna Állami Statisztikájának adatai, Ukrajna Pénzügyminisztériuma, valamint a világ internetes hálózatainak forrásai.

A tudományos újdonság a „Golden Nectar Ukraine” Kft saját tőkéjének képzési és felhasználási folyamatainak és elszámolási módszereinek javítására vonatkozó ajánlások kidolgoztam ki. Mivel a gyakorlati bázisomban nem kaptam meg a válállalkozás Számviteli Politikáját, ezt úgy dötöttem, hogy javaslok a vállalkozásnak egy új es hatékonyabb Számviteli Politikát.

A szakdolgozatom felépítése és terjedelme. A mesterdolgozatom bevezetésből, három fejezetből, következtetésből, felhasznált források felsorolásaiból és melléklékletekből áll. A fő tartalma 204 oldal nyomtatott szövegben található, 16 táblázatot, 4 ábrát, 12 mellékletet tartalmaz, 34 irodalmi forrást használtam fel.

I. FEJEZET.

A GAZDASÁGI SZERVEZET SAJÁT TŐKÉJE SZÁMVITELÉNEK ELMÉLETI ALAPJAI

1.1. A saját tőke gazdasági és jogi tartalma a vállalkozás gazdasági tevékenységében. A saját tőke elemeinek osztályozása

A vállalkozás létrehozása során az „induló tőke” az alapítók (résztvevők) által befektetett eszközökben testesül meg, és a vállalkozás vagyonának értékét jelenti. Az üzleti tevékenység végzése során a vállalkozás saját és kölcsönzött forrásokat használ fel, aminek következtében adósság keletkezik. A vállalkozás felszámolása során fennálló adósságkötelezettségek megerősítik a hitelezők jogait és követeléseit a vállalkozás vagyonával kapcsolatban, és magasabb prioritást élveznek a tulajdonosok követeléseihez képest. Ezért a társaság saját tőkéje a vagyon és a hitelviszonyt megtestesítő kötelezettségek értéke közötti különbözet.[1]

A tőke az egyik leggyakrabban használt gazdasági kategória. A vállalkozás létrejöttének, fejlődésének alapja, működése során biztosítja az állam, a tulajdonosok és a munkatársak érdekeit. Minden termelési vagy egyéb kereskedelmi tevékenységet folytató szervezetnek rendelkeznie kell bizonyos tőkével, amely anyagi értékek és pénzeszközök, pénzügyi befektetések és kiadások a gazdasági tevékenysége végrehajtásához szükséges jogok és kiváltságok megszerzéséhez. [2]

A tőke az egyik alapvető gazdasági kategória, amelynek lényegét a tudósok évszázadok óta vizsgálják. A "tőke" kifejezés a latin "capitalis" szóból származik, ami azt jelenti alapvető, fő.

A vállalkozás nyereségszerzési céllal jön létre, és ezt a célt csak akkor tudja megvalósítani, ha megőrzi és növeli tőkéjét.

Minden vállalkozás tőkéjét két összetevő képviseli: saját és kölcsöntőke. A saját tőke fontos része a vállalkozás tőkéjének.

A gazdálkodó szervezet saját tőkéjét a vagyonának, azaz a nettó vagyonnak az értéke határozza meg. Az ingatlan értéke és a kölcsöntőke különbözeteként kerül kiszámításra (ez az ingatlan értéke és a társaság kötelezettségeinek összege közötti különbség). [3]

A saját tőke értékelése és meghatározása az eszközök és források értékelésétől függ. A saját tőke összege a vállalkozás vagyonának absztrakt értéke, amely nem a jelenlegi vagy realizálható értéke, és ezért nem tükrözi a cég tulajdonosai jogainak aktuális értékét. A saját tőke összegét befolyásolja az eszközök és szállítói kötelezettségek értékelése, amelyeket a vállalkozás könyvelésében használnak. [4]

Emiatt a saját tőke összege megegyezhet a társaság részvényeinek piaci értékével, vagy a nettó vagyon vagy a társaság egészének értékesítésével megszerezhető összeggel.

Figyelembe véve a vállalkozás tőkéjének gazdasági lényegét, meg kell jegyezni az alábbi jellemzőket:

1. A vállalati tőke a fő termelési tényező. A termelési tényezők (tőke, föld, munkaerő) rendszerében a tőkének kiemelt szerepe van, mert az összes tényezőt egyetlen termelési komplexummá egyesíti.

2. A tőke a vállalkozás jövedelmet termelő pénzügyi forrásait jellemzi. Ebben az esetben a termelési tényezőtől elszigetelten, befektetett tőke formájában működhet.

3. A tőke a tulajdonosai jólétének fő forrása. A jelenlegi időszakban a tőke egy része elhagyja összetételét és zsebbe kerül; a tulajdonos, és a felhalmozott tőke egy része biztosítja a tulajdonosok jövőbeni igényeinek kielégítését.

4. A vállalkozás tőkéje a piaci értékének fő mérőszáma. Ebben a minőségében elsősorban a vállalkozás saját tőkéje jár el, amely meghatározza a nettó vagyon nagyságát. Ezzel együtt a vállalkozásban felhasznált saját tőke nagysága egyidejűleg jellemzi a hitelforrások bevonásának lehetőségét, amelyek biztosítják a többletnyereség megszerzését. Más tényezőkkel együtt ez képezi a vállalkozás piaci értékének megítélésének alapját.

5. A vállalkozás tőkéjének dinamikája a legfontosabb mutatója a gazdasági tevékenység hatékonyságának. A saját tőke nagymértékű önnövekedési képessége jellemzi a vállalat magas szintű képzését és eredményes nyereségelosztását, azt a képességét, hogy a belső források terhére pénzügyi egyensúlyt tartson fenn. A saját tőke összegének csökkenése ugyanakkor főszabály szerint a vállalkozás nem hatékony, veszteséges tevékenységének következménye. [5]

Ugyanakkor a saját tőke a vállalkozás gazdasági tevékenységének megkezdésének és folytatásának alapja, és a következő funkciókat látja el:

1. hosszú távú finanszírozás - a vállalkozás hosszú ideig használja;

2. a hitelezők felelőssége és védelme - a saját tőke összege határozza meg a vállalkozás külső felhasználókkal szembeni felelősségét, valamint a hitelezők védelmét a tőkeveszteséggel szemben;

3. a felmerült veszteségek megtérítése garantálja azok visszafizetését;

4. hitelképesség - a saját tőke értéke garancia a felvett kölcsön visszafizetésére;

5. kockázati finanszírozás - a saját tőke összege a vállalkozás kockázatos üzleti tevékenységeinek lebonyolítására és kockázatos befektetésekre használható fel;

6. függetlenség és hatalom - a saját tőke összege határozza meg a tulajdonosok függetlenségét és annak befolyását a vállalkozás gazdasági tevékenységére;

7. bevétel és vagyon felosztása - a tulajdonosok tőkéhez való hozzájárulása alapján történik a beszámolási időszakra elért pénzügyi eredmény és a vállalkozás felszámolása esetén a vagyon felosztása

Mivel a vállalkozásalapítás célja a profitszerzés, ez a cél csak a saját tőke összetevőinek megőrzésével, többszörözésével valósítható meg. [5]

Tőkemegőrzésre például egy évre akkor kerül sor, ha a vállalkozás nyereséget termel (egyidejűleg megőrzi és felhalmozza a saját tőkét), feltéve, hogy az év végi nettó eszközállomány meghaladja a nettó eszköztár összegét, miután a beszámolási időszak során a tulajdonosoknak kifizetéseket vontak be vagy a tulajdonosok hozzájárulásait.

A tőkeszerkezet a különböző források, saját és kölcsöntőke aránya a társaság kötelezettségei között. Így amikor a társaság saját tőkét használ fel, nem köteles rendszeresen és előre meghatározott összegű befizetéseket teljesíteni. A kölcsöntőke igénybevételekor a rövid és hosszú lejáratú tartozásokat is a társaság pénzügyi helyzetétől függetlenül, előre meghatározott összegben (kamat és tartozás) és meghatározott időpontban kell megfizetni. [2]

A tőkeköltség a tőkebevonás költsége, vagyis az a pénzösszeg, amelyet a vállalkozásnak rendszeresen ki kell fizetnie a tőketulajdonosoknak (hitelezőknek vagy befektetőknek), figyelembe véve a bevont tőke mennyiségét.

A tőkegazdálkodás a finanszírozási források szerkezetének és értékének kezelése annak érdekében, hogy növelje a saját tőke megtérülését és a vállalkozás azon képességét, hogy a vállalkozás hitelezőinek és részvényeseinek jövedelmet tudjon fizetni.

A finanszírozási források, illetve (a vállalkozás kötelezettségei) az érintettség módjától függően eltérő árat képviselnek. A finanszírozási forrás árát, vagy más néven a tőkeköltséget, a vállalkozásba a befektető személyek fizetendő tőkéjét a kamatláb méri. [2]

Az optimális tőkestruktúra a társaság kötelezettségeinek és saját tőkéjének aránya, amely növeli a társaság saját tőkéjét és ennek következtében a részvényesek nyereségét. Ez az arány nem állandó, hanem idővel és bizonyos tényezők hatására változik.

Az optimális tőkeszerkezet számszerűsítése lehetetlen. Az egyes beruházások finanszírozására vonatkozó döntésnek összhangban kell lennie a kötelezettségek és a saját tőke viszonyával, azaz meg kell felelnie az optimális tervnek.

Ha a kötelezettségek tényleges aránya a teljes tőkeköltséghez képest alacsonyabb a tervezettnél, a menedzsment hajlamos lesz egy ilyen projektet hitelből finanszírozni.

Ha a kötelezettségek teljes tőkeköltséghez viszonyított aránya meghaladja a tervezett szintet, akkor a vállalkozásnak megtérül a saját tőke összegének növelése a további bővítés érdekében. Ennek eredményeként a kötelezettségek és a saját tőke közötti reálarányok a tervezett értékükhöz közel ingadoznak. [2]

A vállalkozás saját tőkéje kialakul:

- a tulajdonosok befektetései;
- magánszemélyek és jogi személyek ingatlan- vagy pénzadományozása;
- a vállalkozás eszközeinek átértékelése, piaci értékének növekedésével;
- a felhalmozott eredmény újrabefektetése.

A vállalkozás tőkéje a vállalkozás létrehozása során jön létre azaz (pénzügyi és gazdasági tevékenység végzése során) keletkezik. [6]

A tőke egy speciális kategória, amely eltérő terhet hordoz a következőktől függően:

- a vállalkozás életciklusának szakaszai;
- képződési források;
- a forgalom és a likviditás jellege;
- meghatározási módszerek.

A hazai tudósok munkáinak és Ukrajna normatív aktjainak elemzése alapján megállapítható, hogy a saját tőke szerkezetének osztályozásában nincs egységes megközelítés. [6]

A közgazdasági irodalomban a következő osztályozások találhatóak:

1. a képződés forrásaitól függően;
2. a rögzítés mértéke szerint;
3. a megszemélyesítés kritériuma szerint;
4. az 1sz. Nemzetközi Számviteli Standard "A pénzügyi beszámolás általános követelményei" szerint. (az 1.1. táblázatban megadva);
5. a tulajdonos szemszögéből;
6. a felelősség formája és szintje szerint (1.1. ábra);
7. a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint (meghatározva: 1.2. táblázat). [7]

A képzés forrásától függően a saját tőke a következőkre osztható:

1. A befektetett tőke a vállalkozás tulajdonosai által befizetett tőke (törvényezett tőke, törzstőke, kiegészítő befizetett tőke). A befektetett tőke összege a társaság hitelviszonyt megtestesítő kötelezettségeinek részvényekké történő átalakítása miatt is növekedhet.

2. A felhalmozott tőke - a vállalkozás tevékenysége során megszerzett tőke.Magába foglalja:

- átértékelésből származó tőke - az eszközök átértékelése eredményeként képződött pótlólagos tőke, amelyre a hatályos jogszabályok által előírt esetekben és a számviteli előírásoknak megfelelően kerül sor.

- ajándéktőke - a vállalkozás által más személyektől ingyenesen átvett eszközök formájában kapott többlettőke (további kapott tőke).

- nem felosztott nyereség - a nettó nyereség azon része, amely nem került felosztásra a tulajdonosok között. [7]

A rögzítettség mértéke szerint a saját tőke a következőkre osztható:

1. A jegyzett tőke feltételesen állandó tőke, melynek mértékét az alapító okiratok határozzák meg (alaptőke). Bizonyos típusú vállalkozások számára törvényileg meghatározott minimális jegyzett tőke összegek vannak.

2. Jegyzett, de be nem fizetett tőke - feltételesen változó tőke, amely magában foglalja a póttőkét és az eredménytartalékot.

A megszemélyesítés kritériuma szerint:

1. A személyes tőke jegyzett tőke (vagyis meghatározott részvényekkel és tulajdonosaikkal rendelkező tőke).

2. A nem személyre szabott tőke a nem jegyzett tőke (azaz csak az egyes elemeinek összértékében meghatározott és a vállalkozás összes tulajdonostársát megillető).

Az NP(S) BO 1 „A pénzügyi beszámolás általános követelményei” szerint a saját tőke a társaság eszközeinek azon része, amely a kötelezettségek levonása után megmarad. [8]

Az NP(S)BO 1 „A pénzügyi beszámolás általános követelményei” szerint; valamint "Módszertani ajánlások a pénzügyi beszámolások kitöltéséhez"; jóváhagyta az Ukrajna Pénzügyi Minisztériuma „A pénzügyi beszámolási űrlapok kitöltésére vonatkozó módszertani ajánlások jóváhagyásáról” szóló rendelete. [8]

1.1. táblázat. A saját tőke elemei

№	Saját tőke elemei	Tartalom
1.	Jegyzett tőke	Az alaptőke, egyéb jegyzett tőke, valamint a törvénynek megfelelően kialakított alaptőke összegét az alapító okiratok rögzítik.
2.	Átértéékelt tőke	A befektetett eszközök és pénzügyi eszközök átértékelésének összege.
3.	Kiegészítő tőke	A részvények eladási árának névértéket meghaladó többlete (kibocsátási bevétel), az ingyenesen átvett befektetett eszközök értéke, az alapítók által az alaptőkét meghaladó befektetett tőke összege, felhalmozott árfolyam-különbözet.
4.	Tartaléktőke	A hatályos jogszabályoknak vagy alapító okiratoknak megfelelően a vállalkozás eredménytartaléka terhére képzett tartalékok összege.
5.	Nemfelosztott nyereség (fedetlen veszteség)	A vállalkozásban az újra befektetett nyereség vagy fedezetlen veszteség.
6.	Be nem fizetett tőke	A tulajdonosok tartozása az alaptőkéhez való hozzájárulással.
7.	Kivont tőke	A vállalkozás által a részvényeseitől visszavásárolt saját kibocsátású részvények tényleges értéke.

*Az adatok az [9] forrás szerint vannak összeállítva**

A saját tőke összetevői azt az összeget tükrözik, amelyet a tulajdonosok (alapítók) hozzájárulásként a vállalkozás rendelkezésére bocsátanak, vagy eredménytartalék formájában hagytak, vagy azt az összeget, amelyet a vállalkozás kívülről (más vállalkozásoktól) kapott, viszonzás nélkül (ajándékban).

A tulajdonos szemszögéből:

1. Befektetett (hosszú távú) tőke – befektetett eszközökből, immateriális javakból, hosszú távú pénzügyi befektetésekből, hosszú lejáratú hitelekből áll.

2. Forgó (folyó) tőke - Anyagi forgóeszközökből, folyószámlán lévő pénzeszközökből, rövid távú pénzügyi befektetésekből áll. [8]

A közgazdasági szakirodalomban nagyobb figyelmet fordítanak a saját tőke összetétel szerinti osztályozására. A saját tőke forma szerinti besorolása lehetővé teszi, hogy meghatározza a tőke azon részét, amely:

- az alapítók fektették be;
- ingyenesen átvehető;
- a beszámolási időszakban szerzett.

N.P. Kondrakov a "Számvitel" című munkájában bemutatja, hogy a saját tőkéje a vállalkozás szerves tulajdona. Ugyanakkor a Nemzetközi Számviteli Szabványok Szabványok által 1982 novemberében közzétett Nemzetközi Számviteli Standardok előszava szerint a tőke az eszközök és a források különbözete. [10]

Céljaik szerint a közgazdászok két oldalról tükrözik a tőke fogalmát. Egyrészt a vállalkozás tőkéje jellemzi az eszközök képzésébe fektetett pénzbeli, tárgyi és immateriális formájú pénzeszközök teljes költségét. Jellemző ugyanakkor az alapok befektetési iránya. Másrészt, ha figyelembe vesszük a finanszírozási forrásokat, megállapítható, hogy a tőke a pénzügyi források profitszerzési célú mozgósításának lehetősége és formáinak összessége.

F.F. Butynets Professzor, a közgazdaságtan doktora definiálja, hogy a saját tőke - részvény a vállalkozás azon vagyonának összértéke, amely tulajdonosi jogon hozzátartozik, és amelyet a vállalkozás vagyonának kialakítására használ fel.[11]

F.F. A Butynets megállaptotta a saját tőke besorolását forma és felelősségi szint szerint (1.1. ábra).

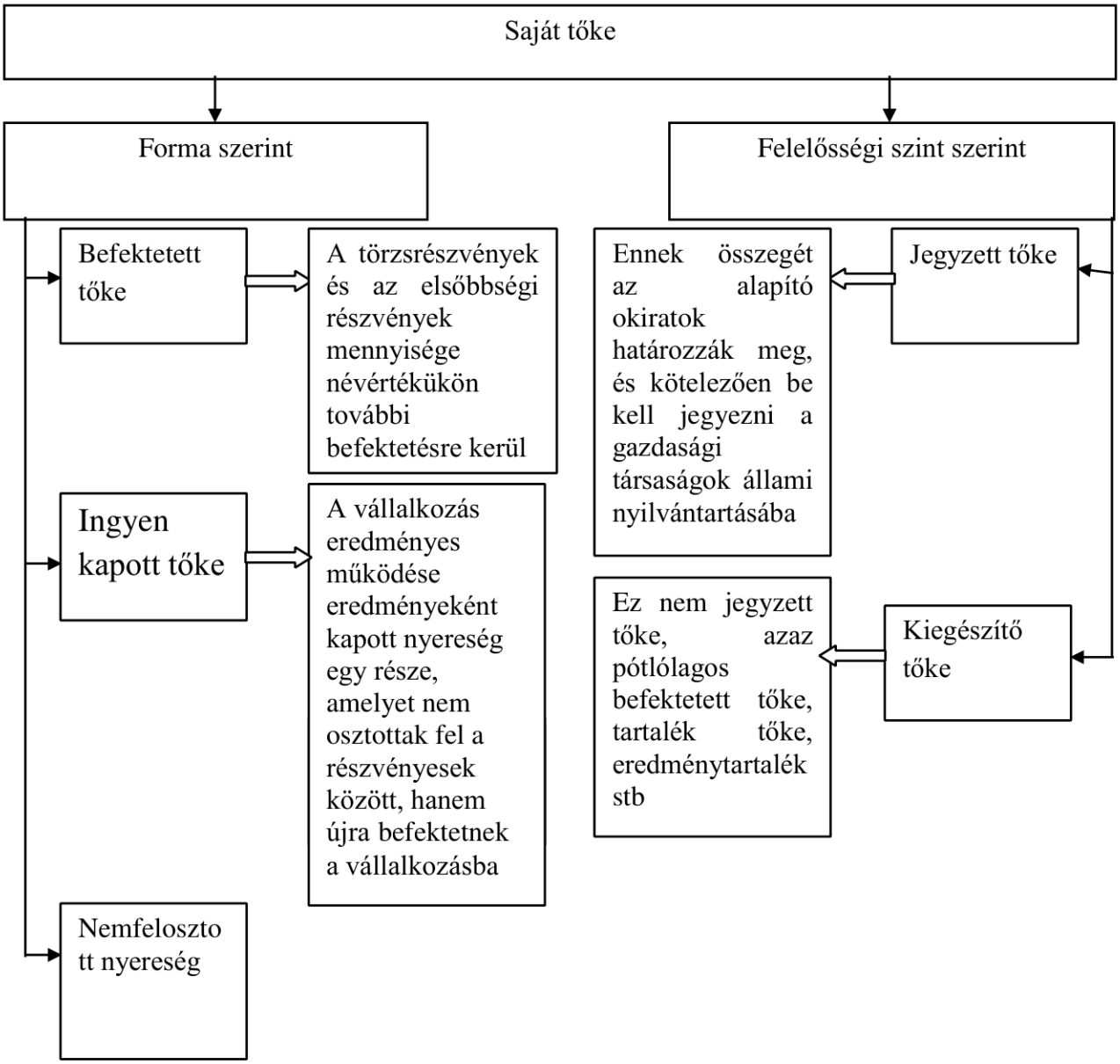

Ábra. 1.1. A saját tőke osztályozása a felelősség formája és szintje szerint.[11]

A felelősségi szint szerinti besorolás lehetővé teszi a tőke rangsorolását az alapító okiratokban legálisan megállapított és a hatályos jogszabályok által nem szabályozott között.

Professzor M.T. Bilukha megjegyzi, hogy a saját tőkét a gazdálkodó egység ingatlanának értéke határozza meg, azaz a nettó eszközök (az ingatlan értéke és a kölcsöntőke különbözete), és a törvényi, kiegészítő és tartaléktőkéből, felhalmozott eredményből és speciális tőke alapokból áll. [11]

A saját tőke a vállalkozás tulajdonosainak (résztvevőinek) és a vállalkozás saját pénzügyi forrásainak terhére jön létre, és a vállalkozás mérlegének első forrásrészében jelenik meg.

A saját tőke minden vállalkozás gazdasági tevékenységének megkezdésének és folytatásának alapja. A saját tőke a vállalkozás veszteségei megtérülésének fő, kezdeti és feltételesen határozatlan forrása, ez az egyik legfontosabb mutató, amelyet a vállalkozás pénzügyi helyzetének felmérésére használnak, mivel egyrészt megmutatja a pénzügyi függetlenség mértékét, a vállalkozás hitelképességének mértéke (külső finanszírozási forrásoktól való függetlensége), másrészt a vállalkozás hitelképességének mértéke (a hitelezői követelések biztosítéka a vállalkozásban ténylegesen rendelkezésre álló alapítói tőkével).

A vállalkozás saját tőkéjének nagysága a vállalkozás pénzügyi lehetőségeitől és az általa választott tőkeszerkezeti politikától függ. A vállalkozás tevékenységének saját tőke terhére történő finanszírozása a kölcsönzött források bevonásának alternatívája.

A saját tőke az egyik legjelentősebb és legfontosabb mutató a vállalkozás számára, mivel az alábbi jellemzőket tükrözi: a vállalkozás működéséhez szükséges források biztosítása; szemlélteti a vállalkozás hitelképességét és fizetőképességét.

A világgyakorlatban a vállalkozás alapítóinak vagyonának (tőkéjének) képzésében két fogalmat különböztetnek meg (gazdasági és jogi természetük szerint): hozzájárulások és az alapítók további hozzájárulásai.

Az alapítói hozzájárulások és a kiegészítő hozzájárulások különböző funkciókat látnak el. E funkciók megértéséhez először meg kell ismerni a saját tőke alkotóelemeit. Az alapítók (résztvevők) saját tőkéje két részre oszlik:

- regisztrált;
- nem regisztrált.

Az első az engedélyezett vagy alaptőke.

A második a pótlólagos tartalék, a biztosítási tőke és a felhalmozott eredmény (fedetlen veszteség). [12]

Minden eszköz az alapítók tulajdona. A betétek azonban összehasonlíthatatlanul több funkciót töltenek be, és sokkal mélyebb jelentéssel bírnak, mint a többletforrások (ingatlanok) egyszerű hozzájárulása, különösen azoké, amelyek a saját tőkében maradnak eredménytartalékként.

A hozzájárulás az alapító (résztvevő) részesedése a vállalkozás alaptőkéjében, amely a következő funkciókat látja el:

- a vállalkozás tevékenységének befektetése a vállalkozás vagyona keletkezésének elsődleges forrása;
- vagyoni viszonyok szabályozása - vagyon, iparcikk, kapott haszon felosztása stb. Ez különösen fontos, ha egy résztvevő (alapító) kilép a vállalkozásból, vagy ha jogutódlásról van szó, stb.;
- a vállalkozás vezetése - mert az egyes résztvevők szavazatainak száma megegyezik a részesedésével (hozzájárulásával), vagy azzal arányos

A kiegészítő hozzájárulás az alapító (résztvevő) részesedése a vállalkozás egyéb formáiban a vállalkozás saját tőkéjéből - tartalék, biztosítási vagy más jellegű, valamint a korábbi évek fel nem osztott eredményéből (fedetlen veszteség). Ez azt jelenti, hogy vagy a tartaléktőkébe, vagy a felhalmozott eredménybe járulékos befizetés történik (a tárgyévi eredmény egy része fel nem használt), azaz a hozzájárulás csak az első funkciót – a befektetést – látja el.

Az alapítók további pénzbeli hozzájárulása vagy vagyona a vállalkozás fejlesztésére, áruk és anyagi értékek vásárlására, veszteségek fedezésére stb.

A hozzájárulás értékelése határozza meg az alapító (résztvevő) alaptőkében való részesedését, míg a kiegészítő hozzájárulások, kivéve azokat az eseteket, amikor maguk az alapítók tettek fenntartást, nem befolyásolják annak nagyságát.

Ez a kiegészítő hozzájárulás különösen fontossá válik, például csőd esetén. A vállalkozás tagjai kizárólag hozzájárulásuk erejéig felelnek. Ugyanakkor a résztvevők további hozzájárulásait más típusú ingatlanokhoz nem veszik figyelembe.

A jogszabályok szerint a hozzájárulás az alapítónak kötelező. Szükségszerűen az alaptőke változását, átjegyzését okozza. A további hozzájárulások azonban önkéntesek. A vonatkozó döntést az alapítók (résztvevők) egyszerű szótöbbségével

hozzák meg. Ugyanakkor fontos, hogy mi történik – a törvényes saját tőkéhez való hozzájárulás, vagy egyszerűen a tulajdonhoz tőkéhez történő kiegészítő hozzájárulás. Ez elsődleges fontosságú az ingatlan-számvitel felépítése szempontjából.

A hazai számvitel gyakorlatában különbséget tesznek a tőke pénzügyi és fizikai fogalmai között. [13]

A pénzügyi koncepció szerint a tőke egy vállalkozás nettó eszközeinek vagy saját tőkéjének szinonimája.

A fizikai koncepció szerint a tőkét a vállalkozás termelékenységének tekintjük (például napi termelési egységekben).

A pénzügyi tőke megőrzésének fogalma szerint a nyereség akkor tekinthető megtermeltnek, ha az időszak végi nettó vagyon összege meghaladja az időszak eleji nettó vagyon összegét a tulajdonosoknak történő esetleges kifizetések után.

A fizikai tőke megőrzésének koncepciója szerint a nyereség akkor tekintendő megszerzettnek, ha a vállalkozás termelési kapacitása vagy termelékenysége az időszak végén meghaladja az időszak eleji termelési kapacitást a tulajdonosoknak történő kifizetést követően.

Ha a kiadások meghaladják a bevételt, a különbözet nettó veszteség, és csökkenti a saját tőke összegét.

A külföldi gyakorlatban a tőkemegőrzés statikus és dinamikus koncepciói elfogadhatóak.

Ami a statikus koncepciót illeti, ez magában foglalja mind az alaptőke bejelentett nagyságának, mind az alaptőkéhez való hozzájárulások tartozásának a könyvelésben való megjelenítését. A dinamikus koncepció pedig csak a ténylegesen befizetett jegyzett tőke megjelenítését jelenti, vagyis ebben az esetben nincs információ a bejelentett, de ténylegesen be nem fizetett tőkéről. A dinamikus koncepció szerint a teljes jegyzett tőke nem jeleníthető meg a könyvelésben. Az egyetlen tőke, ami ebben az elméletben "érdekes", az a befektetett tőke, aminek köszönhetően profitot lehet termelni. A vállalkozás alapítása, illetve pótlólagos tőkebevonás során az „Alaptőke” számlán csak a befizetett összeget írják jóvá a kötelezettségben, és a befizetett készpénzt vagy természetbeni hozzájárulást az

eszközben nyilvántartják. Ebben az esetben a jegyzett, de ténylegesen be nem fizetett tőkéről a mérlegben nincs információ.

Gyakrabban ragaszkodnak egy statikus koncepcióhoz, hogy ellenőrizzék a résztvevők hozzájárulásának visszafizetését, mivel a résztvevők nem mindig fizetik be időben a részesedésüket az alaptőkébe. Ha csak a ténylegesen befizetett pénzeszközök jelennek meg, akkor a számviteli adatokból nem lehet megtudni, hogy az alaptőke feltöltésre kerül-e, az alaptőke bevallott összege, de ebben az esetben az árfolyam-különbözet nem kiszámítható, ami leegyszerűsíti a könyvelést.[13]

A saját tőke a vállalkozás tulajdonában lévő és általa a vagyon egy részét képező vagyon összértékét jellemzi. Az eszköznek ez a része, amely a beléjük fektetett saját tőke terhére keletkezik, a vállalkozás nettó vagyonát jelenti.

A tőkeelemek azt az összeget tükrözik, amelyet a tulajdonosok (alapítók) hozzájárulásként vagy egyenlegként a vállalkozás rendelkezésére bocsátanak felhalmozott eredmény formájában, vagy azt az összeget, amelyet a vállalkozás kívülről (más vállalkozásoktól) kapott megtérülés nélkül.

A saját tőke gazdálkodás nemcsak a már felhalmozott részének hatékony kialakításának és felhasználásának biztosításához kapcsolódik, hanem a vállalkozás jövőbeni fejlődését biztosító saját pénzügyi források képzéséhez is.

A saját tőke előnyei:

- a saját tőke a vállalkozás pénzügyi alapja;

- a tőkeemelés egyszerűbb a kölcsöntőke felvételéhez képest, ami abból adódik, hogy a vállalkozás tulajdonosai, vezetői a tőkeemeléssel kapcsolatos döntéseket más gazdálkodó szervezetek hozzájárulása nélkül hozzák meg;

- a saját tőke minden tevékenységi körben nagyobb lehetőséget biztosít a profittermelésre.

A saját tőke hátrányai:

- a pénzügyi források bevonásának korlátozása a vállalkozás működési és befektetési tevékenységének kiterjesztésére életciklusának bizonyos szakaszaiban;

- magas ár;

- lehetetlen biztosítani, hogy a vállalkozás pénzügyi jövedelmezőségének együtthatója meghaladja a gazdasági jövedelmezőséget.

A hátrányok között jelentős helyet foglal el a magas tőkeköltség. A hiteltőkét a társaság vezetése a kamat összege alapján értékeli, a saját tőke képzését pedig olyan ártényezők befolyásolják, mint az osztalék. [12]

Ezért a saját tőke mérlegfordulónapi összege a vállalkozás hatékonyságától és a tulajdonosok kivonásától függ. [13]

A Méltányosság ma minden vállalkozás gazdasági tevékenységének megkezdésének és folytatásának alapja, az egyik leglényegesebb és legfontosabb mutató. [12]

1.2. A saját tőke számvitele jelenlegi normativ szabályozásának gazdasági és jogi elemzése

A tőkeszámvitel szervezetének normatív és jogi alapja hierarchikus felépítésű, amelyet három fő szint képvisel.

Az első a nemzetközi szint. Olyan normatív dokumentumokat tartalmaz, mint az IFRS 1 „Beszámolás a saját tőke változásairól” az IAS 12 „Jövedelemadók” és az IAS 1 „Pénzügyi beszámolók bemutatása” standardjai. Ezek a dokumentumok ajánlás jellegűek a saját tőke számviteli megjelenítésének módszereit és elveit illetően.

A második a nemzeti szint. A jogalap szélesebb spektruma jellemzi, és magában foglalja: Ukrajna Gazdasági Törvénykönyve, Ukrajna Polgári Törvénykönyve, Ukrajna adótörvénykönyve; Ukrajna törvénye "A számvitelről és pénzügyi beszámolásról", Ukrajna törvénye "A gazdasági társaságokról", Ukrajna törvénye "A részvénytársaságokról", Ukrajna törvénye "A befektetési tevékenységekről", Ukrajna törvénye "Az értékpapírokról és a tőzsdéről" , Ukrajna törvénye „Az ukrajnai ingatlanok, tulajdonjogok és szakmai értékbecslési tevékenységről”, Ukrajna törvénye „A jogi személyek, természetes személyek, vállalkozók és közalakulatok állami nyilvántartásáról”, Nemzeti számviteli rendelkezések (standardok) 1 „Általános pénzügyi beszámolás követelményei", NP(S)BO 7 "Befektetett eszközök", NP(S)BO 8 "Immateriális javak", NP(S)BO 9 "Készletek", NP(S)BO 11 "Források", NP(S)BO 12 "Pénzügyi befektetések",

NP(S)BO 21 "Az árfolyamváltozás hatása", NP(S)BO 22 "Inflációs hatás", NP(S)BO 24 "Részvények nyeresége", "Az árfolyamról szóló rendelet" a részvénytársaság alaptőkéjének emelésére (lecsökkentésére) vonatkozó eljárás" , „A részvénytársaság alapításakor a részvénykibocsátás bejegyzési rendjéről szóló szabályzat", „A részvénytársaságok megszerzésről, értékesítésről szóló szabályzat", Ukrajna Állami Adóhatóságának levele "A vállalkozások és szervezetek pénzügyi és gazdasági helyzetének elemzésére vonatkozó módszertani ajánlásokról", Ukrajna Állami Adóhatóságának Módszertani levele „Javaslatok az Adós Vállalkozás pénzügyi helyzetének elemzéséhez halasztás esetén", Útmutató a számlarend alkalmazásához, a Számlarend és egyebek. Meghatározzák az alaptőke képzésének jogi vonatkozásait, amelyek meghatározzák az összeget, a feltételeket, a résztvevők hozzájárulásának módját, a vagyon értékelését a befizetéskor és a kilépéskor, a résztvevők részvényeinek megváltoztatásának eljárását, a kötelezettségszegésért való felelősségüket, befizetési kötelezettségeik, a számviteli rendszerek működésének meghatározása, a saját tőke elszámolásának alapelvei.

A harmadik a vállalati szint. Ez tükröződik az alapító okiratban, az alapító szerződésben, a számviteli politikáról szóló rendeletben. Ezek a dokumentumok a vállalatirányítási apparátus alternatív kezdeményezései. [14]

Figyelembe véve a tőkeszámvitel megszervezésére vonatkozó információkat tartalmazó szabályozó és jogi dokumentumok nagy számát, sokféle szabályozási és jogi keret érvényesíthető. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy az információk ilyen töredezettsége akadályt jelent, hiszen nincs olyan rendszerezett átfogó jogi dokumentum, amely minden fontos információt tartalmazna.

A vállalkozás alapításának és működésének megszervezésének eljárása nagymértékben függ a tulajdonformától, valamint a vállalkozás szervezeti és jogi formájától, amelyet Ukrajna jogszabályai írnak elő, és számos szabályozási és jogi keretet határoznak meg.

Az üzleti társaságok jegyzett tőke képzésének algoritmusát Ukrajna „A gazdasági társaságokról” és a „A részvénytársaságokról” szóló törvénye, Ukrajna Polgári

Törvénykönyve, Ukrajna Gazdasági Törvénykönyve és egyéb szabályozások határozzák meg, jogi aktusok a hierarchikus felépítésnek megfelelően.

Az Ukrajna Gazdasági Törvénykönyve szerint, a 57. §-a értelmében a gazdálkodó szervezet alapító okiratának információkat kell tartalmaznia a nevéről, helyéről, tevékenységének céljáról és tárgyáról, az alaptőke és más típusú tőke összegéről és képzésének módjáról, a nyereség felosztásának eljárásáról és veszteségek, az irányító és ellenőrző szervekről, azok illetékességéről, a gazdálkodó szervezet reorganizációjának és felszámolásának feltételeiről, valamint a gazdálkodó szervezetek szervezeti és jogi formájának sajátosságairól szóló egyéb információk. Ukrajnában a hatályos jogszabályoknak megfelelően vannak vállalkozások: egységes és társasági.

Az egységes vállalkozásokat a hatályos jogszabályok szerint egy alapító hozza létre, aki a hozzá szükséges vagyont felosztja, részekre nem bontott alaptőkét képez, jóváhagyja az alapszabályt, felosztja a bevételt, közvetlenül vagy közvetetten irányítja a vállalkozást, munkacsoportot alkot, és egyedül hoz döntéseket a vállalkozás átszervezéséről vagy felszámolásáról.

Társasági vállalkozásokat általában két vagy több alapító hoz létre szerződés alapján. Az ilyen típusú vállalkozás az alapítók (résztvevők) vagyonának és üzleti tevékenységének összevonása, társasági jogok szerinti közös irányítása alapján működik, amelyet közvetlenül vagy kijelölt vezető testületeken keresztül végeznek, és részt vesznek az elosztásban is. A vállalkozás nyereségéről és kockázatairól. A társasági vállalkozások fő típusai a gazdasági társaságok, valamint a két vagy több személy magántulajdonán alapuló egyéb vállalkozások.

A gazdasági társaságok típusai Ukrajna hatályos jogszabályai szerint a következők: részvénytársaság, korlátolt felelősségű társaság, kiegészítő felelősséggel rendelkező társaság, betéti társaság és közkereseti társaság.

Az üzleti partnerség alaptőkéjének megalakítása Ukrajna „Üzleti partnerségekről” szóló törvényével, Ukrajna „A részvénytársaságokról szóló törvényével” és más normatív jogi aktusokkal összhangban történik. Így tilos felhasználni: költségvetési pénzeszközöket, hitelre kapott pénzeszközöket - a társaság

alaptőkéjének kialakítására. Ezért szükséges a jogi személyek és magánszemélyek vállalkozásalapításban való részvételi képességének ellenőrzése (az ellenőrzést a jövedelemnyilatkozat alapján könyvvizsgáló végzi). A hatályos jogszabályok szerint az alaptőke minimális nagysága csak a gazdasági társaságok számára szabályozott. [14]

A vállalkozás létrehozásának egyik kulcsfontosságú szakasza az Ukrajna Egységes Állami Vállalkozások és Szervezetek Nyilvántartásába történő bejegyzése, ebben a pillanatban kezdődik a számviteli folyamat a vállalkozásnál, nevezetesen az alaptőkével végzett műveletek végrehajtásával.

A különböző vállalkozásoknál az engedélyezett tőke elszámolása eltérő módon történik. Így például egy részvénytársaságban az alaptőke meghatározott számú azonos névértékű részvényre oszlik (amelyet az alapító okiratok határoznak meg). A társaság a hatályos jogszabályoknak megfelelően törzsrészvényeket és elsőbbségi részvényeket bocsáthat ki, de ezek külön könyvelésben kerülnek elszámolásra. Ukrajna jogszabályai előírják, hogy a részvényes korlátlan számú részvényt birtokolhat, és a vállalkozás bizonyos részvényeinek tulajdonosi jogaival összhangban szabadon gyakorolhatja a gazdasági és pénzügyi tevékenységek feletti ellenőrzést, és osztalék formájában nyereséget kaphat. Annak érdekében, hogy a vállalkozás ne legyen gondja a hatóságokkal, és ne kerüljön felszámolásra az alapító okiratok jelentős információinak elmulasztása miatt, azokban meg kell határozni a kibocsátott részvények számát és névértékét. Ha a befektető a névértéknél magasabb áron vásárol részvényt, akkor az így keletkező különbözet kibocsátási bevételnek minősül, ha pedig a részvényt a névértéknél alacsonyabb áron vásárolja meg, akkor ebben az esetben kibocsátási veszteség keletkezik. Ezért Ukrajnában meghatározott névértékű részvényeket bocsátanak ki.

Így megállapítható az a tény, hogy a részvénytársaságokban az alaptőke elszámolása azon tőke elszámolásaként történik, amely a teljes összeg megállapításának időpontjában egyértelműen meghatározott névértékű részvények kibocsátása miatt keletkezett. A jegyzett tőkét, amelyet az alapító okirat tükröz, ahogyan ezt Ukrajna hatályos jogszabályai előírják.

A gazdasági tevékenység során felmerülő problémák elkerülése érdekében a részvénytársaság alapítói közös tevékenységükre vonatkozó megállapodásokat írnak alá, amelyek rögzítik jogaikat és kötelezettségeiket.

Az újonnan létrehozott vállalkozások részvényeinek megvásárlásakor a résztvevők szerződést kötnek az alapítókkal. Azok a (elsőbbségi vagy törzsrészvények) vásárlók, akik kifejezték részvényvásárlási szándékukat, a jegyzett érték több mint tíz százalékát kötelesek megfizetni. A fent említett művelet sikeres végrehajtása esetén az alapítók írásban kötelezettséget vállalnak a vevő felé az általuk előzetesen jegyzett részvények eladására. A vevő csak az értékük 100%-ának megfizetése után kap részvényeket a kibocsátásból. A kibocsátó közvetlenül a befektető részére bocsáthat ki olyan részvényeket, amelyekért a kibocsátó számlájára pénzt utalt át, vagy igazolást állíthat ki, amely a részvények névértékének megvásárolt mennyiségének igazolására szolgál.

A számviteli gyakorlatban a részvénytársaság alaptőkéjének felemelése történhet: további részvények kibocsátása vagy a részvények névértékének növelése.

A vállalkozások a jegyzett tőkét a 40-es "Jegyzett tőke" számlán tartják nyilván, amelynek jóváírása a tőkeemelést, a terhelés pedig a csökkenést mutatja. (A számlarendet a K mellékletben tekinthetjük meg). E számla egyenlegének meg kell felelnie a vállalkozás alapító okiratában rögzített jegyzett tőke nagyságának. [14]

I.Fejezet következtetése

A szakdolgozatom első fejezetében feltártam a saját tőke fogalmát, jellemzőit, funkcióit és hogy a Számlarendben hol helyezkedik el.

Az első fejezetben a következő feladatokat oldottam meg:

- feltártam a saját tőke gazdasági és jogi tartalmát a vállalkozások gazdasági tevékenységében;
- bemutattam a saját tőke számviteli jelenlegi normativ szabályozását;

A tőke az egyik leggyakrabban használt gazdasági kategória. A vállalkozás létrejöttének, fejlődésének alapja, működése során biztosítja az állam, a tulajdonosok és a munkatársak érdekeit. Minden termelési vagy egyéb kereskedelmi tevékenységet folytató szervezetnek rendelkeznie kell bizonyos tőkével, amely anyagi értékek és pénzeszközök, pénzügyi befektetések és kiadások a gazdasági tevékenysége végrehajtásához szükséges jogok és kiváltságok megszerzéséhez.

A vállalkozás nyereségszerzési céllal jön létre, és ezt a célt csak akkor tudja megvalósítani, ha megőrzi és növeli tőkéjét.

Megvizsgáltam, hogy a vállalkozás alapításának és hatékonyabb működésének megszervezésének eljárása nagymértékben függ a tulajdonformától, valamint a vállalkozás szervezeti és jogi formájától, amelyet Ukrajna jogszabályai írnak elő, és számos szabályozási és jogi keretet határoznak meg.

ВИСНОВКИ

При створенні підприємства «стартовий капітал» втілюється у складі активів, вкладених засновниками (учасниками), і являє собою вартість майна підприємства. Капітал є однією з найбільш часто використовуваних економічних категорій. Вона є основою створення і розвитку підприємства, а в процесі його діяльності забезпечує інтереси держави, власників і працівників. Кожна організація, яка займається виробничою або іншою комерційною діяльністю, повинна мати певний розмір капіталу, який є матеріальними цінностями і коштами, фінансовими вкладеннями і витратами для набуття прав і пільг, необхідних для здійснення господарської діяльності.

В процесі дослідження проведено ознайомлення з організаційно-виробничою структурою ТОВ «Голден Нектар Україна», обліком власного капіталу, класифікацією елементів власного капіталу, організаційним підходом до обліку операцій з власним капіталом, характеристиками виробничий процес, функції економічних відділів і посадові обов'язки керівників, організацію документообігу, форми статистичної звітності, порядок розрахунку економічних показників.

Під час проходження практики в ТОВ «Голден Нектар Україна», я закріпила знання щодо заповнення та обліку первинних документів, навчилася більш детально вивчати поточний документообіг на підприємстві, отримала знання про діяльність підприємства в Україні.

Основним видом діяльності ТОВ «Голден Нектар Україна» є посередницька діяльність у торгівлі харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами.

Під час написання кваліфікаційної роботи було з'ясовано, що бухгалтерська служба аналізованого підприємства регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», нормативними актами, що регулюють методологію бухгалтерського обліку України (Положення (стандарти), кодекси, закони). тощо),Положення про Облікову

Політику підприємства, положення про бухгалтерський облік і статут підприємства.

Під час написання дипломної роботи ми не отримали інструкцію щодо «Облікової політики», тому я створила пропозицію для ТОВ «Голден Нектар Україна».(Додаток Б) Облікова політика складається з наступних основних пунктів:

1. Організація бухгалтерського обліку
2. Про облікову політику підприємства
3. Приведення бухгалтерського та податкового обліку у відповідність до Закону України «Про податки», який набрав чинності з 1 січня 2015 року.

Під час дослідження я мала можливість проаналізувати фінансові результати компанії ТОВ «Голден Нектар Україна», які в таблицях 2.10, 2.11 та 2.12 характеризують не лише загальний дохід та активи компанії, а й власні джерела фінансування, визначають рентабельність використання фінансових ресурсів за останні три роки.

На підставі значень у таблицях я дійшла висновку, що матеріальні та основні активи ТОВ «Голден Нектар Україна» зменшилися в 2021-2023 роках. Запаси компанії зростали 2021-2022 років, але в 2022-2023 роках запаси зменшилися. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги відносно зросла у 2021 році та зберегла свій рівень у 2022 році, тобто вона значно зросла в обидва роки. Але забігаючи вперед, у 2023 році він зменшився. Розрахунки дебіторської заборгованості з бюджетом у компанії з кожним роком зростають. Кошти в компанії збільшувалися до 2021-2022 років, але зменшувалися до 2022-2023 років. Оборотні активи компанії зменшилися у 2021 році, але зросли до 2022 року. Якщо поглянути на дані компанії за 2023 рік, то можна побачити, що кількість оборотних активів значно зменшилася.

У кваліфікаційній роботі проведено порівняння власного капіталу на підприємствах Угорщини та Україні. Під час свого дослідження встановлено, що концепція та використання акціонерного капіталу в двох країнах відносно однакові, але на практиці вони відрізняються. В Україні стаття балансу власний

капітал складається з 5 балів, а в Угорщині – з 7 балів. Якщо у вітчизняній практиці групування власного капіталу складається з інвестованого, накопиченого та регулятивного капіталу, то в міжнародній практиці він поділяється на основний капітал і змінний капітал.

Під час свого дослідження я дійшла висновку, що концепція та використання акціонерного капіталу в двох країнах відносно однакові, але на практиці вони відрізняються.

KÖVETKEZTETÉS

A vállalkozás létrehozása során az „induló tőke” az alapítók (résztvevők) által befektetett eszközökben testesül meg, és a vállalkozás vagyonának értékét jelenti. A tőke az egyik leggyakrabban használt gazdasági kategória. A vállalkozás létrejöttének, fejlődésének alapja, működése során biztosítja az állam, a tulajdonosok és a munkatársak érdekeit. Minden termelési vagy egyéb kereskedelmi tevékenységet folytató szervezetnek rendelkeznie kell bizonyos tőkével, amely anyagi értékek és pénzeszközök, pénzügyi befektetések és kiadások a gazdasági tevékenysége végrehajtásához szükséges jogok és kiváltságok megszerzéséhez.

Valamint megismertem a „Golden Nectar Ukraine” Kft. szervezeti és termelési struktúráit, a saját tőke számvitelét, saját tőke elemeinek osztályozását, a saját tőkével végzett műveletek elszámolásának szervezeti megközelítését, a termelési folyamat jellemzőit, a gazdasági osztályok funkcióit és a vezetők munkaköri feladatait, a dokumentumáramlás megszervezését, a statisztikai jelentés készítés formáit, a gazdasági mutatók számítási eljárásait; a gyakorlati programnak megfelelő statisztikai információk elemzését, a vállalkozásgazdaságtan területére vonatkozó konkrét kérdések megoldásához szükséges készségeket sikerül elsajátítanom.

A „Golden Nectar Ukraine” Kft-nél töltött szakmai gyakorlatom során megszilárdult az elsődleges bizonylatok kitöltésével és könyvelésével kapcsolatos ismeretem, megtanultam a vállalkozásnál a folyó dokumentumáramlás részletesebb tanulmányozását, valamint a vállalkozás Ukrajna területén folytatott tevékenységével kapcsolatos ismereteket gyarapitottam.

A „Golden Nectar Ukraine” Kft főtevékenysége az élelmiszer-, ital- és dohánytermékek kereskedelmében való közvetítői tevékenység.

A szakdolgozatom megírása során az elemzett vállalkozás számviteli osztálya az Ukrajna „A számvitelről és a pénzügyi beszámolásról” szóló törvénye, az Ukrajnai Számviteli Módszertant Szabályozó Normatív Aktusok (Számviteli előírások (Szabványok), kódexek, törvények) szabályozzák. stb.), A vállalkozás számviteli politikájáról szóló rendelet, a számviteli szabályzat és a vállalkozás alapszabálya.

A gyakorlat során nem kaptuk meg a „Számviteli politikáról” az utasítást, éppen ezért létrehoztam egy javaslatott a „Golden Nectar Ukraine” Kft-nek. (B Melléklet) A számviteli politika a következő vázlat pontokból áll:

1. A számvitel szervezése
2. A vállalkozás számviteli politikájáról
3. A számvitel és az adózási számvitel harmonizációja az ukrán adótörvénynek megfelelően, amely 2015. január 1-én lépett hatályban

A kutatásom során lehetőségem adódott, hogy elemezzem a " Golden Nectar Ukraine" Kft pénzügyi eredményeit, amelyet a 2.10, 2.11 és 2.12 táblázatban nemcsak a vállalkozás teljes bevételét és vagyonát, valamint saját finanszírozási forrásait jellemzik, hanem meghatározzák a pénzügyi források felhasználásának jövedelmezőségét is forrásokat az elmúlt három évben. H, I, J mellékletek alapján lett előállítva.

A táblázatok értékeinek alapján, arra a következtetésre jutottam, hogy a „Golden Nectar Ukraine ” Kft a tárgyi és befektetett eszközei 2021-2023 éveiben csökkentek a vállalkozásnak. A vállalkozás készletei a 2021-2022-ig növekedett, viszont a 2022-2023 évben a készletek csökkentek. Vevőkövetelések termékekért, árukért, munkáért, szolgáltatásokért 2021ben viszonylag megnőtt és 2022-ben is tartotta az arányát, ez azt jelenti, hogy jelentősen megnőtt mind a 2 évben. De a jövőre tekintve 2023-ban csökkent. Vevőkövetelések költségvetéssel való elszámolások a vállalkozásban minden évben növekszik. Pénzeszközök a vállalkozásban a 2021-2022ig növekedett, viszont 2022-2023-ig csökkent. A vállalkozás forgó eszközei 2021-ben csökkentek, de 2022-re növekedett. Ha megnézzük a vállalkozás 2023-as adatait, akkor megfigyelhetjük, hogy a jelentősen csökkent a forgó eszközök száma.

Szakdolgozatom megírása során összehasonlítottam a Magyarországon és Ukrajnában a saját tőkét a vállalkozásnál, amelyet egy táblázatban foglaltam össze. Kutatásom során, arra a következtetésre jutottam, hogy a 2 ország saját tőkéjének fogalma és felhasználása a vállalkozásban viszonylag megegyezik, mégis gyakorlatban eltérnek egymástól. Ukrajnában a saját tőke mérlegtétele 5 pontból áll,

addig a Magyarországi mérlegtételben 7 pontból. Míg a hazai gyakorlatban a saját tőke csoportosítása befektetett, felhalmozott és szabályozói tőkéből áll, addig a nemzetközi gyakorlatban állandó tőkerész, változó tőke részből.

Kutatásom során, arra a következtetésre jutottam, hogy a 2 ország saját tőkéjének fogalma és felhasználása a vállalkozásban viszonylag megegyezik, mégis gyakorlatban eltérnek egymástól.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Анташов В.А., Уварова Г.В. Економічний радник менеджера. Нав.-пос.: - Мн.: "Фінанси, облік, аудит", 2016 URL:.https://buklib.net/books/25347/
2. Біблотека економіста 2005-2024 URL:https://library.if.ua/book/47/3339.html
3. Біблотека економіста 2005-2024. URL:https://library.if.ua/book/51/3690.html
4. БОЛЕХІВСЬКА В. В. Обліку та аудиту підруч. N.: Центр учбової літератури, 2019. 121 с. URL:http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/21246.pdf
5. Давидова Г.М. Облікова політика: навч. посіб. / Г.М. Давидов, В.М. Савченко, О.В. Пальчук, та ін.; за заг. ред. Г.М. Давидова. 2-ге вид., перероб. і доп. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. – 362 с. URL:https://core.ac.uk/download/pdf/158807112.pdf
6. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. К.: Центр учбової літератури, 2009. 728 с. URL: https://buklib.net/books/24462/
7. Кодекс України, URL: https://kodeksy.com.ua/buh/psbo/1.htm
8. Колісник Л. М. Облік та аналіз капіталу підприємства: К.: Центр учбової літератури, 2019. 105с. URL:http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/21475.pdf
9. Коробов М. Я. Фінанси промислового підприємства: Підручник. К.:Либідь, 2015. URL:https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/17664/
10. Левицька С. О., Яценко В. М. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства : монографія / О.В. Пальчук, В.М. Савченко, І.В. Рузмайкіна та ін; за ред. Г.М. Давидова. – Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем» , 2017. 248 с. URL:https://core.ac.uk/download/pdf/158807115.pdf
11. М.М. Танасієва, Т.М. Ковальчук Міжнародні стандарти фінансової звітності : навч. посібник / Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 224 с.

URL:https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7007/Tanasiyeva_2023_Change1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

12. Мелень О. В. Організація бухгалтерського обліку : конспект лекцій для студ. спец. «Облік і аудит» всіх форм навч. Х. : НТУ «ХПІ», 2015. 84 с. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/79661062.pdf
13. Національне Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua.
14. Національне Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 / Верховна Рада України. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14
15. Петренко Н.І. Економіка підприємства: підруч. К.: Центр учбової літератури, 2020. 215 с. URL:https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/29730/mod_resource/content/1/BE.pf
16. Поддєрьогін А. М., Буряк Л. Д., Нам Г. Г. та ін. Фінанси підприємств – К.: КНЕУ, 2002. 384 с. URL:https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/201/page11.html
17. Управління корпоративними фінансами : Навчальний посібник / Н. М. Дєєва, В. Я. Олійник, Т. Ф. Григораш [та ін.]. К.: ЦУЛ, 2007. 200 с. С. 138-148 URL:.http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/15643/B9.pdf

Melléklet

Mellékletek felsorolása

	Felsorolása	Melléklet megnevezése
1.	A melléklet	Статут ТОВ «Голден Нектар Україна»
2.	B melléklet	Наказ про облікову політику підприємства
3.	C melléklet	Обороти рахунку 401
4.	D melléklet	Обороти рахунку 301
5.	E melléklet	Податкова Декларація (2021р)
6.	F melléklet	Податкова Декларація (2022р)
7.	G melléklet	Податкова Декларація (2023р)
8.	H melléklet	Фінансова звітність малого підприємства (2021р)
9.	I melléklet	Фінансова звітність малого підприємства (2022р)
10.	J melléklet	Фінансова звітність малого підприємства (2023р)
11.	K melléklet	План рахунків бухгалтерського обліку (Україні)
12.	L melléklet	План рахунків бухгалтерського обліку (Угорщині)

Анотація

Предметом дослідження є теорія бухгалтерського обліку, методологічні, організаційні та практичні аспекти формування та використання власного капіталу.

Об'єктом дослідження є власний капітал, а також порядок його формування та використання в бухгалтерському обліку ТОВ «Голден Нектар Україна», яка розташована в Україні, в тому числі на Закарпатті, у громаді Берегово.

Метою написання кваліфікаційної роботи є дослідження та розкриття теоретичних і практичних підходів до організації та методики обліку власного капіталу в Україні та за кордоном за матеріалами ТОВ «Голден Нектар Україна».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити економіко-правовий зміст власного капіталу в господарській діяльності підприємств;

- розкрити нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу;

- дослідити організаційний підхід до обліку операцій з власним капіталом на підприємстві;

- визначити методичні підходи до обліку елементів власного капіталу;

- дослідити облік власного капіталу угорських підприємств;

- розглянути вдосконалення організації та методика обліку власного капіталу на основі зарубіжного досвіду.За результатами дослідження сформульовані висновки та пропозиції.

Структура і обсяг дослідження. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст викладено на 104 сторінках друкованого тексту, включає 16 таблиць, 4 рисунків, 12 додатка. Використано 34 літературне джерело.

Ключові слова: облік, капітал, організація облік, статутний капітал, резервний капітал, нерозподілені прибутки.

Absztrakt

A kutatásom tárgya a saját tőke képzésének és felhasználásának elszámolási elmélete, módszertani, szervezési és gyakorlati szempontjainak összessége.

A kutatásom objektuma a saját tőke, valamint az annak kialakítására és felhasználására vonatkozó számviteli eljárás a „Golden Nectar Ukraine" Kft-nek, amely Ukrajnában, azon belül Kárpátalján, Beregszászi közösségben található.

A szakdolgozat megírásának célja a saját tőke számvitele szervezésének és módszertanának elméleti és gyakorlati megközelítései tanulmányozása és bemutása Ukrajnában és külföldön a „Golden Nectar Ukraine" Kft-nek alapján.

A célom elérese érdekében a következő feladatokat kell megoldanom:

- feltárni a saját tőke gazdasági és jogi tartalmát a vállalkozások gazdasági tevékenységében;
- bemutatni a saját tőke számvitele jelenlegi normativ szabályozását;
- megvizsgálni a saját tőkével végzett műveleteket elszámolásának szervezeti megközelítését a vállalkozásnál;
- azonosítani a módszertani megközelítéseit a saját tőke elemeinek elszámolásában;
- feltárni a Magyarországi vállalkozások saját tőke számvitelét;

megvizsgálni a saját tőke szervezeti és módszertani fejlesztését külföldi tapasztalatok alapján.

A kutatásom eredményei alapján következtetéseket és javaslatokat vontam le.

A szakdolgozatom felépítése és terjedelme. A mesterdolgozatom bevezetésből, három fejezetből, következtetésből, felhasznált források felsorolásaiból és melléklékletekből áll. A fő tartalma 104 oldal nyomtatott szövegben található, 16 táblázatot, 4 ábrát, 12 mellékletet tartalmaz, 34 irodalmi forrást használtam fel.

Kulcsszavak: számvitel, tőke, számviteli szervezet, jegyzett tőke, tartalék tőke, eredménytartalék

Annotation

The subject of the study is accounting theory, methodological, organizational and practical aspects of the formation and use of own capital.

The object of the study is equity capital, as well as the procedure for its formation and use in the accounting of Golden Nectar Ukraine LLC, which is located in Ukraine, including Transcarpathia, in the community of Berehovo.

The aim of the thesis is the organization and methodology of accounting for the equity capital of economic organizations: based on domestic experience and world practice.

To achieve the goal, the following tasks must be solved:

- to investigate the economic and legal content of own capital in the economic activity of enterprises
- to present the economic and legal analysis of own capital
- to investigate the organizational approach to the accounting of operations with own capital at the enterprise
- to determine methodological approaches in the accounting of elements of equity capital
- to investigate the accounting of the equity capital of Hungarian enterprises
- consider organizational and methodical development of own capital based on foreign experience

Based on the results of the research, conclusions and proposals are formulated.

Structure and scope of the study. The master's thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used sources and appendices. The main content is laid out on 104 pages of printed text, includes 16 tables, 4 figures, 12 appendices. 34 literary sources were used.

Keywords: accounting, capital, accounting organization, authorized capital, reserve capital, retained earnings.

UNICHECK
by Turnitin

Ім'я користувача:
Потокі Габор Федорович

ID перевірки:
1016058602

Дата перевірки:
13.01.2024 21:24:29 CET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
14.01.2024 17:58:03 CET

ID користувача:
100011748

Назва документа: Natália Margitics_unichek

Кількість сторінок: 105 **Кількість слів:** 22432 **Кількість символів:** 177323 **Розмір файлу:** 930.23 KB **ID файлу:** 1015761644

24.1% Схожість

Найбільша схожість: 7.61% з Інтернет-джерелом (http://net.jogtar.hu/jr/gen/getdoc2.cgi?dbnum=1&docid=A0000100.TV&.

23.3% Джерела з Інтернету | 943 ..... Сторінка 107

1.88% Джерела з Бібліотеки | 54 ..... Сторінка 115

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи | 6